

Geographisk og geometrisk Beregning
 over
L o l l a n d o g F a l s t e r ,
 samt underliggende Der.

Samtlige deri indbefattede Ainters og Herreders Indhold af Skov-Strækning,
 Ege-Plan, betydelige Torve-Mosers Overflade, og øvrige Jorders Stor-
 relse, med adskillige derpaa grundede Slutninger og Beregninger,

ved

Niels Morville.

Da det ei alene for nærværende Tid, men og for Estertiden, kan have sin store Nytte, at vide bestemt Maal paa et Lands geographiske Bessaffenhed, hvudaf der for Estertiden vil kunne udledes mangfoldige vigtige Stats- og Land-oekonomiske Slutninger, til Paamindelse om en og anden heivigtig Forsigtighed og Dekonomie, har jeg anseet det for et værdigt Æmne, at forfætte mine Forelæsninger for dette lærde Videnskabers Selskab over Dannemarks geographiske og geometriske Beregninger. Ved denne Afhandling vil jeg forklare de geographiske og geometriske Beregninger, samt derpaa grundede Slutninger, for saavidt som angaaer Lolland og Falster med underliggende smaa Der, paa lige Maade, som jeg i Vid. Selsk. nye Saml. 2det Bind har afhandlet over Siælland.

Lollands og Falsters Areal-Indholds Beregninger ere bestemte efter det i Aaret 1776 i Kobber aftrykte geographiske Carte, som til Kobberstikning er tegnet af Videnskabernes Selskabs geographiske Landmaaler Hans Skanke, og derefter stukket i Kobber af Gutter. De selv samme Forholdsregler, som ere fulgte ved Siællands geographiske og geometriske Beregninger, ere og bleve iagttagne ved Beregningerne over Lolland og Falster.

Beregningerne

over

Lollands og Falsters Skoves, Mosers, Søers, Agerlands og Haardbunds-Engs, samt underliggende smaa Væs Areal-Indhold, bestemt i geographiske Kvadrat-Milemaal med Decimaler af samme, samt geometriske Tønder Land (hver Tønde til 14000 Danske Kvadratalne) saavelsom og det totale Indhold af ethvert Herred i Lolland og Falster, efter det under Videnskabernes Selskabs Direction i Aaret 1776 udgivne geographiske Carte, som forestiller alle de af Landmaalerne derover forfattede Opmaalings-Carter, i 6te Deels formindstet Maalestof, rettet efter de trigonometriske Observationer og Beregninger.

Speciel Beregning

over

L o l l a n d.

Nalholms og Marieboe Klosters Amt,

Masse = Herred.

Skov	geogr. Maal. geogr. Tv. M.	geom. Maal. Tønder Land.
mellem Bernæs, Berreds Gaard og Manbølle	0 . 3429	3440
Mellem Manbølle, Berreds Gaard, Grænge, Sund- bøe, Sundet og Hielmbye	0 . 5712	5730
Holmen nordost for Nagelstie	0 . 0069	69
Durebøe Gaards Skov	0 . 0764	767
Norden for Nielstrup, Hunsbøe og Leirup Gaard mod Sundet og Herred = Skiellet	0 . 1684	1689
Holmen Sonden for Nielstrup	0 . 0035	35

Fire

464 M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster.

	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. L.
Fire smaa Holme ved Grimstrup	0 . 0104	104
Sønden Skielstrup	0 . 0094	94
Besten for Engestofte	0 . 0017	17
Besten for Taarnebye	0 . 0052	52
Mellem Keersøe, Bognsted, Engestofte, Ud Stolpe og Krøngerup	0 . 0903	907
Sønden Sliminge ved Marieboe Sø	0 . 0139	140
Et Stykke af Søeholt Skov ved Godsted indtil Marieboe Sø og Herred. Skiellet	0 . 0434	436
Norden Bramshytte	0 . 0374	376
Sønden Ulrichsdahl	0 . 0068	68
Krattet Østen Malevads Gaard	0 . 0060	60
Mellem Krenkerup, Fielde, Freilev og Grønge	0 . 5555	5572
Sønden Fuglsang	0 . 0126	126
Østen Kiettinge, Freilev og Bantore, mod Sundet	0 . 2364	2372
Sønden Taaqense	0 . 0052	52
Sønden Christiansholm	0 . 0122	122
Norden Njested	0 . 0035	35
Besten Stubberup	0 . 0035	35
Norden Sandager og Tegholm	0 . 0590	592
Mellem Sandager og Ollebelle	0 . 0068	68
Østen Sandager	0 . 0052	52
Ved Marieboe Sø Norden Herred. Skiellet	0 . 0036	36
Det faste Lands Skove ere saaledes tilsammen	2 . 2973	23046
Borøe og Søeholms Skov i Marieboe Sø	0 . 0040	40

Moser i samme Herred.

Norden Maaglemøbr ved Herred. Skiellet	0 . 0017	17
Trende Moser Østen for Marieboe	0 . 0052	52
Norden Nørregaard	0 . 0035	35
Østen Breininge	0 . 0069	69
Et Stykke af Vester. Mose ved Herred. Skiellet	0 . 0043	43
Besten og Norden Tegholm	0 . 0043	43

Keer:

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 465

		geogr. Qv. M.	geom. Tdr. P.
Nær=Mosen	" " " "	0 . 0069	69
Hane=Mosen	" " " "	0 . 0104	104

Søer i samme Herred.

Mellem Grimstrup og Marieboe	" "	0 . 0086	86
Marieboe Søe til Herred=Skiellet	" "	0 . 0937	940
Et Stykke af Søen Vesten for Ulrichsdahl	" "	0 . 0235	236
Fire Søer Norden og Østen for Njested	" "	0 . 0056	56

Agerland og Haardbunds=Eng i det
sammenhængende Herred

Desuden paa Hylleholm, Kalveholm, Vindeholm og Tjerneholm	" " " "	0 . 0069	69
Store=Skane, Lille=Skane, Kielsee og Bexøe	" " " "	0 . 0044	44

Fugelse=Herred.

Skov

Krattet mellem Neersnæs og Herred=Skiellet	" " " "	0 . 0104	104
Vesten Neersnæs, Haverlykke og Fuglebek til Herred=Skiellet	" " " "	0 . 0720	723
Mellem Lageruds Gaard, Herred=Skiellet Ørstofte og Veien fra Ørstofte til Langet	" " " "	0 . 0555	557
Sønden og Vesten Ericsvolde, Haared og Raabye, samt Veien mellem Ørstofte og Skieringe	" " " "	0 . 1024	1027
Mellem Christiansføde og Langet til Herred=Skiellet Vesten Veien fra Ørstofte til Skieringe	" " " "	0 . 1185	1189
Holmen Norden Christiansføde	" " " "	0 . 0034	34
Mellem Opager og Aagebye	" " " "	0 . 0060	60
Krat-Holm Østen Thirsted	" " " "	0 . 0026	26
Holm ved Danstedgaard	" " " "	0 . 0022	22
Østen Hillested ved Marieboe Søe	" " " "	0 . 0052	52
Fem Holme ved Bennike	" " " "	0 . 0088	88

M n n

Mellem

	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. P.
Mellem Bursøe og Søehøst	0 . 0139	140
Fra Søehøst til Herred=Skjel	0 . 0139	140
Norden Allsø	0 . 0208	209
Sønden Allsø til Herred=Skjel	0 . 0026	26
Holme ved Raahauge, Hollebye og Nyebølle	0 . 0052	52
Vesten Skottemark	0 . 0069	69
Mellem Flaarup, Kierstrup og Bremersvold	0 . 0329	330
Østen Errindsløv	0 . 0156	157
Lungholms Skov	0 . 0093	93
Østen og Vesten Pilet	0 . 0104	104
Krattet paa Lang	0 . 0156	157
Holmene Østen for Tofte og Vesten Skjæringe	0 . 0060	60
Mellem Marieboe og Haared til Søen og Amtsskiellet	0 . 0078	78
Mellem Haverløkke, Nørhølle og Erickstrup til Herred=Skiellet	0 . 2222	2229
Skovene saaledes tilsammen	0 . 7701	7726

Moserne i samme Herred

Feise Moser	0 . 0173	174
Fæmøe Moser	0 . 0207	208
Sønden Haverløkke=Gaard	0 . 0064	64
Nordvest for Søerup	0 . 0069	69
Sønden Søerup og Colding=Gaard	0 . 0088	88
Vesten Langet	0 . 0026	26
Østen Haared	0 . 0060	60
Vesten Ulrichsdahl Sø	0 . 0160	161
Et Stykke af Vester=Mose	0 . 0022	22

Søerne i samme Herred

Søerup Sø	0 . 0026	26
Et Stykke af Marieboe Sø	0 . 0954	957
Et Stykke af Ulrichsdahls Sø til Herred=Skiellet	0 . 0260	261

Ager.

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 467

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. R.
Aggerland og Haardbunds=Eng i det sam- menhængende Herred Langholm indberegnet	4 . 0268	40398
Paa Fæmø " " " " " "	0 . 1737	1742
Fæise " " " " " "	0 . 2467	2474
Ulføe " " " " " "	0 . 0305	306
Lilleøe " " " " " "	0 . 0095	95
Skalse " " " " " "	0 . 0139	140
Lindholm " " " " " "	0 . 0005	5
Bæise " " " " " "	0 . 0243	244
Mnggefild " " " " " "	0 . 0087	87
Saltholmen " " " " " "	0 . 0104	104
Brøndegravene " " " " " "	0 . 0052	52
Hyllekrog " " " " " "	0 . 0104	104
Magleholm " " " " " "	0 . 0043	43
Storeager " " " " " "	0 . 0021	21
Steners, Kalveholm, Billese, Engteholm, Lilleager " " " " " "	0 . 0034	34
Tiernebjergholm " " " " " "	0 . 0450	452
Lids " " " " " "	0 . 0130	131
Skarreholm " " " " " "	0 . 0017	17
Kastøe " " " " " "	0 . 0034	34
Den " " " " " "	0 . 0056	56
Storeholm " " " " " "	0 . 0039	39
Lilleøe " " " " " "	0 . 0025	25
Bogterholm " " " " " "	0 . 0013	13

Saldsted Klosters Amt.

Sønder=Herred

Skov

Holmen mellem Saltvig og Drebye=Gaard	"	0 . 0088	88
Østen Saltvig ved Stranden	"	0 . 0052	52
	M n n 2		Sønden

468 M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster.

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. f.
Sønden Drebye-Gaard mellem Kildernæs, Trane- gaard, Ørsholt Kroe og Stokkemærke - Huse, Vesterborg til Herred: Skiellet	0 . 1476	1481
Vesten Stokkemærke-Huuse	0 . 0122	122
Norden Hellinge til Herred: Skiellet	0 . 0060	60
Krattet Østen Blanks	0 . 0080	80
Sønden Blanks ved Herred: Skiellet	0 . 0030	30
Mellem Ørsholt Kroe, Abbet, Tiennemærk og Sø- lested: Gaard, samt Veien fra Sølested til Tiøn- nemærk	0 . 0684	686
Mellem Abbed og Brandmose	0 . 0077	77
Holmen Østen Troelse	0 . 0022	22
Mellem Aunede, Meelstøfte og Høiefælde, samt Holme Norden Skovlænge	0 . 0122	122
Østen for Stokkemærk	0 . 0056	56
Fra Lagerud, Tiennemærk, Troelse, Haubølse, Nals- strup, Christianshøje til Herred: Skiellet	0 . 2361	2369
Norden Gammelgaard	0 . 0030	30
Vesten Gammelgaard	0 . 0069	69
Sønden Baalshauge	0 . 0077	77
Sønden Opager til Herred: Skiellet	0 . 0017	17
Holmene Vesten for Lillekøvsland	0 . 0073	73
Sønderkøven	0 . 1860	1866
Norden Gammelbøje	0 . 0034	34
Vesten Rosenberga	0 . 0025	25
Norden Øster: Skovbøje	0 . 0022	22
Sønden Aunede ved Sundet	0 . 0042	42
Det faste Lands Skove ere saaledes tilsammen	0 . 7479	7500
Skoven paa Store: Veiløe	0 . 0077	77

Moserne i samme Herred.

Trane: Mose	0 . 0069	69
		Evende

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 469

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. L.
Tvende Moser i Norden for Stokkemærk	0 . 0104	104
Osten Stokkemærk ved Herred = Skiellet	0 . 0024	24
Branders = Mose	0 . 0213	214
Vene = Mose	0 . 0088	88
Osten Hellinge = Mølle	0 . 0022	22
Vesten Utersløv	0 . 0122	123
Osten Ryde	0 . 0192	193
Vesten Gammelgaard	0 . 0022	22
Mellem Ems og Ellingsbegaard	0 . 0139	140
Vesten Lille = Skovsland	0 . 0060	60
Mellem Sønderføv og Stranden	0 . 0022	22
Vesten Drebye	0 . 0024	24
Udi Skoven Osten Haubelle	0 . 0052	52
Vesten Baalsbauge	0 . 0052	52

Søer i samme Herred.

Bed Hummingeland	0 . 0017	17
Sønden Gottesgabe	0 . 0024	24
Utersløv Søe	0 . 0022	22

Agerland og Haardbunds = Eng i det
sammenhængende Herred

Paa Veiløe	0 . 0287	288
Bondesholm	0 . 0012	12
Boage	0 . 0088	88
Langee	0 . 0302	303
Kaareholm	0 . 0008	8
Stubbeland	0 . 0034	34
Neland	0 . 0092	92
Skindreholm	0 . 0003	3
Magleholm og Lilleholm	0 . 0032	32
Lille = Skovsland	0 . 0069	69

M n n 3

Hol

470 M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster.

	geogr. No. M.	geom. Fdr. F.
Holmene ved Ufføe og Alminde	0 . 0060	60
Hafføe	0 . 0024	24
Holmen ved Hafføe	0 . 0022	22

Nørre-Herred.

Ekov

Krattet Norden Kastager ved Stranden	0 . 0163	164
Holmen Vesten Kastager	0 . 0048	48
Osten Nebelle	0 . 0130	131
Holmen Norden for Naunsholt	0 . 0025	25
Norden for Noehytte	0 . 0356	358
Vesten Nebelle	0 . 0048	48
Osten Tveede	0 . 0155	156
Osten Nobolt og Norden Eegholm til Stranden	0 . 0310	312
Osten Birket	0 . 0020	20
Norden Pederstrup	0 . 0314	315
Osten Pederstrup	0 . 0020	20
Mellem Langesøe og Pederstrup	0 . 0147	148
Mellem Langesøe, Skieltofte, Vedbøe og Linde til Herred-Skiellet ved Drebnegaard	0 . 0486	488
Sønden Haugegaard	0 . 0012	12
Mellem Løgetofte og Vester Nordland	0 . 0088	88
Norden Løgetofte	0 . 0017	17
Norden Karlehøe-Mølle	0 . 0012	12
Vesten Juellinge og Sæveholm	0 . 0116	116
Osten Krokholm	0 . 0012	12
Mellem Ladegaard og Helnæs	0 . 0104	104
Sønden Taarsbøe	0 . 0036	36
Vesten Friderichsdahl	0 . 0052	52
Osten Friderichsdahl	0 . 0036	36
Osten Udstrupgaard	0 . 0009	9
Vesten Christiansdahl	0 . 0020	20

Nord-

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 471

	geogr. Dv. M.	geom. Edr. F.
Nordvest for Vesterborg-Søe	0 . 0009	9
Mellem Eegholm, Hielmholm til Stranden	0 . 0573	575
Skovene saaledes tilsammen	0 . 3318	3331

Moser

Norden Nebele	0 . 0017	17
Vesten Torrig	0 . 0012	12
Mellem Nagelstving og Hieringe	0 . 0175	176
Sønden Vesterborg	0 . 0029	29
Østen Vesterborg	0 . 0024	24
Østen Øster-Karlehøje	0 . 0020	20
Norden Linghuset ved Ladegaards-Søe	0 . 0024	24

Søer

Norden Helnes	0 . 0138	139
Vesterborg-Søe	0 . 0032	32

Agerland og Haardbunds-Eng paa det
sammenhængende faste Land i Herredet

Paa Raagøe	3 . 6357	36473
Raagøekalo	0 . 0122	123
Enerhøje	0 . 0017	17
Beiløe	0 . 0142	143
Slotøe	0 . 0036	36
Barneholm, Dueholm etc.	0 . 0020	20
Steensøe	0 . 0020	20
Mellemland	0 . 0096	96
	0 . 0020	20

Sum:

Summarisk Areal-Beregning

over

Lolland og underliggende Øer, samt Solme.

Nalholms og Marieboe Klosters Amt

Musse-Herred.

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. 2.
Skovenes Indhold	2 . 3013	23086
Mosernes	0 . 0579	581
Seernes	0 . 1314	1318
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	4 . 9512	49672
Hele Herredets Indhold	7 . 4418	74657

Fugelse-Herred.

Skovenes Indhold	0 . 7701	7726
Mosernes	0 . 0869	872
Seernes	0 . 1240	1244
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	4 . 6468	46616
Hele Herredets Indhold	5 . 6278	56458

Deraf indeholder

Feide	0 . 2640	2648
Fæmøe	0 . 1944	1950
Øvrige smaae Øer og Holme	0 . 2152	2159

Disse tvende Herreder, Musse-Herred og Fugelse-Herred, indbefatte det saa kaldte Nalholms og Marieboe Klosters Amt, som ellers i Matricul-Landmaakings-Tiden har været benævnet under Navn af Nalholms Amt.

Alholms og Marieboe Klosters Amt.

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. L.
Skovenes Indhold " " "	3 . 0714	30812
Mosernes " " " "	0 . 1448	1453
Søernes " " " "	0 . 2554	2562
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	9 . 5980	96288
Hele Amtets Areal-Indhold " " "	13 . 0696	131115

Haldsted Klosters Amt

Sønder-Herred.

Skovenes Indhold " " "	0 . 7556	7579
Mosernes " " " "	0 . 1398	1403
Søernes " " " "	0 . 0063	63
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	3 . 6091	36206
Hele Herredets Indhold " " "	4 . 5108	45249

Nørre-Herred.

Skovenes Indhold " " "	0 . 3318	3329
Mosernes " " " "	0 . 0301	302
Søernes Indhold " " " "	0 . 0170	171
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	3 . 6830	36950
Hele Herredets Indhold " " "	4 . 0619	40752

Disse tvende Herreder, Sønder-Herred og Nørre-Herred, indbefatte Haldsted Klosters Amt, udi hvilket Amt

Skovenes Indhold " " "	1 . 0874	10908
Mosernes " " " "	0 . 1699	1705
Søernes " " " "	0 . 0233	234
Agerlands og Haardbunds-Engs Indhold	7 . 2921	73156
Hele Amtets Areal-Indhold " " "	8 . 5727	86001

Lollands

	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. L.
Samtlige Amtter indeholde altsaa af Skovstrækning	4 . 1588	41720
Moseland " " " "	0 . 3147	3158
Øseplan " " " "	0 . 2787	2796
Agerland og Haardbunds-Eng " " " "	16 . 8901	169444
Landets hele Indhold " " " "	21 . 6423	217118

Speciel Beregning

over

Falster,

Som bestaaer af Nykøbings Amt, der indbefatter tvende Herreder,
Nørre-Herred og Sønder-Herred.

Nørre-Herred.

Skov	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. L.
Norden for Baalse " " " "	0 . 0494	496
Besten for Baalse " " " "	0 . 0433	434
Norden og Sønden for Durehoved " " " "	0 . 0146	147
Mellem Gaabense, Nørre-Bedbye og Raunsbye	0 . 0603	605
Østen for Haunsøe og Skovbye " " " "	0 . 0303	304
Norden Haunsøe " " " "	0 . 0087	87
Krattet Westen Skovbye " " " "	0 . 0060	60
Holmen Sønden Godse " " " "	0 . 0034	34
Krattet Westen for Øster-Alstrup til Guldborg:		
Færge-Gaard " " " "	0 . 0290	291
Sønden Guldborg " " " "	0 . 0347	348
Krattet mellem Engesø og Stadager " " " "	0 . 0198	199
Mellem Lumbe og Niebollegaard " " " "	0 . 0104	104
Mellem Nebølle og Ravnstrup " " " "	0 . 0318	319
Mellem Ravnstrup og Stestrup " " " "	0 . 0057	57
Sønden Bennerlund til Stranden " " " "	0 . 0052	52
		Mellem

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 475

	geogr. Dv. M.	geom. Ldr. F.
Mellem Ønslev, Byskov og Sundet	0 . 0381	382
Skovholmen ved Byskov Strand	0 . 0035	35
Mellem Bruntofte, Boderup, Esfildstrup og Søerup	0 . 0416	418
Mellem Klodskov, Bruntofte, Søerup, Sullerup langs med Amiskiellet til Bestenborg	0 . 4114 }	4127
Krattet mellem Sullerup, Laarup, Lillebrænde og Maglebrænde til Herredskiellet	0 . 0347	348
Saaledes er da det sammenhængende Herreds Skove	0 . 8819	8847

Moser i samme Herred

Lillebrænde-Mose	0 . 0069	69
Maglebrænde-Mose til Herredskiellet	0 . 0104	105
Norden og Sønden Sullerup	0 . 0095	95
Ved Bruntofte Skov	0 . 0026	26
Borre-Mose til Skiellet	0 . 0052	52

Søer

Søerup-Sø	0 . 0017	17
Baarup-Sø	0 . 0052	52
Trende Søer Østen for Baarup	0 . 0026	26
Nykøbings Sø	0 . 0087	88

Ugerland og Haardbunds-Eng i det
sammenhængende Herred

Dg paa Sudern-Holm	2 . 9403	29497
	0 . 0017	17

Sønder-Herred.

Skov

Mellem Næs, Marsbye og Stranden	0 . 1355	1359
Mellem Hesnæs, Bonnet, Halkov og Stranden	0 . 0976	976
Mellem Halkov, Lunderup, Bierregaarde, Rods- selidsegaard og Stranden	0 . 1562	1567

D 0 0 2

Hol

476 M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster.

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. L.
Holmen Østen Stangerup	0 . 0034	34
Krattet mellem Taastrup og Nalstrup	0 . 0052	52
Mellem Maglemose og Bonnet	0 . 0260	261
Holmen Østen for Skjoringe mod Herred-Skiellet	0 . 0243	244
Mellem Huulsøe og Herred-Skiellet	0 . 0243	244
Mellem Trollemose og Borremose	0 . 0243	244
Krattet ved Lidstrup	0 . 0208	209
Mellem Hønebyemose, Karlebye og Nielse	0 . 0399	400
Mellem Hullebæk, Systofte, til Herred-Skiellet uden for Bestenborg	0 . 0573	575
Mellem Nykiøbing og Sønder-Bedbye	0 . 0234	235
Mellem Kringelborg, Tierrebøye og Kragmose	0 . 0746	748
Østen Durupgaard	0 . 0260	261
Besten Taastrupgaard og Sildestrup	0 . 0156	157
Krattet Østen Elkøner	0 . 0104	104
Mellem Weigerløse og Naabierre	0 . 0130	130
Besten Mørrebæk	0 . 0139	140
Besten Bruserup	0 . 0021	21
Norden Stauerbye	0 . 0056	56
Fiskebæk-Skov	0 . 0130	131
Giedser-Krat	0 . 0625	628
Mellem Trollemose, Falkerslev og Hønebyemose	0 . 0399	400
Mellem Systofte, Nørre-Ørslef og Kirkebye	0 . 0296	297
Saaledes er det sammenhængende Herreds Skove	0 . 9444	9476
Desforuden Hasseløe-Skov	0 . 0052	52

Moserne i samme Herred.

Carlsfeldt-Mose til Herred-Skiellet	0 . 0104	105
Bøndemosen til Bøjringe	0 . 0347	348
Et Stykke af Maglebrændemose	0 . 0034	34
Maglemose	0 . 0313	314
Naemose	0 . 0109	109

Sønden

M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster. 477

	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. L.
Sønden Maarsbøe	0 . 0104	104
Vesten Virket	0 . 0173	174
Hønebyemose	0 . 0303	304
Trollemose	0 . 0260	261
Vestenborgmose	0 . 0069	69
Segebjergmose	0 . 0017	17
Kraqmose	0 . 0069	69
Ekenøremose	0 . 0043	43
Norden Mielse	0 . 0034	34

Søer

Mølle-Søe	0 . 0026	26
Huul-Søe	0 . 0005	5
Borre-Søe	0 . 0017	17
Fiskebæk-Søe	0 . 0030	30
Sildestrup-Søe	0 . 0021	21

Agerland og Haardbunds-Eng i det
sammenhængende Herred

Naa Hasseløe	3 . 3078	33183
Kalvøe	0 . 0573	575
Kalvøe	0 . 0039	39
Flatøe, Thordskorholm og Vårholme	0 . 0026	26
Holmene ved Bøtøe	0 . 0104	104

Summarisk Areal-Beregning

over

Falster og underliggende Øer, samt Solme.

Nykøbings Amt

Nørre-Herred.

Herredets	geogr. Kv. M.	geom. Tdr. L.
Skovs Indhold	0 . 8819	8847
Mosers	0 . 0346	347

0003

Søers

478 M. Geogr. og geom. Beregning over Lolland og Falster.

	geogr. Qv. M.	geom. Tdr. L.
Søers	0 . 0182	183
Ugerlands og Haardbunds-Engs Indhold	2 . 9420	29514
Hele Herredets Indhold	3 . 8767	38891

Sønder-Herred.

Herredets		
Skoves Indhold	0 . 9496	9528
Mosers	0 . 1979	1985
Søers	0 . 0099	99
Ugerlands og Haardbunds-Engs Indhold	3 . 3820	33927
Hele Herredets Indhold	4 . 5394	45539

Hele Falster-Land med underliggende Søer og Holme, indeholder altsaa af

Skovstrækning	1 . 8315	18375
Moseland	0 . 2325	2332
Søeplan	0 . 0281	282
Ugerland og Haardbunds-Eng	6 . 3240	63441
Landets hele Indhold	8 . 4161	84430

Anmærkn. Ved de under Navn af Ugerland og Haardbunds-Eng anførte Areal-Indhold maae bemærkes, at samme tillige indbefatte Veiplaner, Grøfter, Naer, Bække, Markeskjel, Bye- og Bygningsplaner, samt smaae Vandstader, som formedelsst sin ubetydelige Størrelse i Maalestok ei er kunnet bleven særskilt fraregnet.

Anmærkn. Da Baagøe findes udi min forrige Afhandling beregnet under Møens Amt i Siælland, forbigaaes den, uagtet samme i det Geistlige hører under Nørre-Herred paa Falster.

Af disse Beregninger erfares, at Lolland med underliggende Søer og Holme indeholder 21. 6423 geographiske Kvadratomile eller 217118 geometriske Tønder Land, hver beregnet til 14000 Danske Kvadratalne. Deraf er Skove.

Slovenes Indhold 4. 1588 geographiske Kvadratmile, eller 41720 geometriske Tønder Land; Mosernes Indhold 0. 3147 geographiske Kvadratmile, eller 3158 geometriske Tønder Land; Søernes Indhold 0. 2787 geographiske Kvadratmile, eller 2796 geometriske Tønder Land. Indholden af Ugerland og Haardbunds-Eng, hvorunder Veiplaner, Grøfter, Markeskied, Bueplaner, ubetydelige Vandstader m. v., kort alt hvad, som formedelst den liden Maalestof ei har været mueligt at med Nøiagtighed særskilt beregne, ere indbegrebne, er beregnet til 16. 8901 geographiske Kvadratmile, eller 169444 geometriske Tønder Land.

Falster indeholder 8. 4161 geographiske Kvadratmile, eller 84430 geometriske Tønder Land; deraf er Slovenes Indhold 1. 8315 geographiske Kvadratmile, eller 18375 geometriske Tønder Land; Mosernes Indhold 0. 2325 geographiske Kvadratmile, eller 2332 geometriske Tønder Land. Søernes Indhold 0. 0281 geographiske Kvadratmile, eller 282 geometriske Tønder Land. Indholden af Ugerland og Haardbunds-Eng, med samme Forstaaelse, som forhen meldt om Lolland, er 6. 324 geographiske Kvadratmile, eller 63441 geometriske Tønder Land.

Ligesom jeg udi min forrige Afhandling over Siøllands geographiske og geometriske Beregning, har med største Rimelighed antaget, at Lande- og Kongeveie, samt Bue- og Markveie, saavelsom Grøfter, Aær, Markeskied, Bue- og Bygningsplaner, samt smaa Vandhuller og Vandsteder, som formedelst sin Umærkelighed i den geographiske Maalestof ei er kunnet bleven særskilt afregnet fra Ugerlandets og Haardbunds-Engens Areal, kan tillsammans udgiøre 5 pro Cent af det Hele, vil jeg og benytte samme Forholdsregel, for at bestemme det rimeligste Areal-Indhold af Lollands, saavelsom Falsters, Ugerland og Haardbunds-Eng, som formeldte geographiske og geometriske Beregninger ei nøiagtigen udvise, forinden man fra samme har afdraget Arealerne af Lande- og Kongeveie, Bue- og Markveie, samt Grøfter og Aær, (som ei have nogen betydelig Bredde) saavelsom Markeskied, Bue- og Bygningsplaner, samt smaae Vandhuller og Vandstader, hvilke man ei med nogen Sikkerhed har kunnet speciel fraregne, efter som de tildeels enten ikke ere speciel opmaalte, eller af saa liden Størrelse i den geographiske Kobberstiknings Maalestof, at man har været nødsaget til, at ansee dem blant de Slags Størrelser,

reffer, som Mathematikeren maae nødes til at ansee som *quantitates quavis assignabili minores*, eller umaalelige Enkeltheder.

Da Lolland med underliggende smaae Øer indeholder af Agerland og Haardbunds-Eng 169444 geometriske Tønder Land, hvori tillige ere indbegrebne Arealerne af Landeveie, Byeveie, Grøfter, smaae Aaer og Bække, Markeskiel, Bye- og Bygningsplaner, samt smaae Vandhuller og Vandstaeder, hvilke tilsammen udgiøre 5 pro Cent af det Hele, altsaa $8472\frac{1}{7}$ Tdr. Land, sluttet, at, naar dette fraregnes foremeldte Indhold 169444 Tdr. Land, bliver det øvrige, nemlig 160971 $\frac{1}{7}$ Tdr. Land, Indholden af de Jorder, som udi Lolland med underliggende Øer kan ansees for Agerland og Haardbunds-Eng, efter som deri hverken indbegribes Skovene, Søerne, eller Moserne, saa at de Jorder kunne ansees af den Besskaffenhed, at, om de ei alle rede alle ere bragte under Ploven, ville de dog med Tiden kunne bruges til Agerdyrking. Lollands Agerland og Haardbunds-Eng kan altsaa ansættes til 160971 geometriske Tønder Land, hver beregnet til 14000 Danske Quadratalne.

Paa samme Grund sluttet end videre ved Beregning, at Mussø-Herred, beliggende udi Nalholms Amt, og som indeholder af Skove, Søer, Moser, Ager, Eng, Bye- og Bygningsplan, Veie, Aaer, Grøfter, Markeskiel m. v. 74657 Tønder Land, hvoraf de 49672 Tdr. Land indbefatte Agerland og Haardbunds-Eng tilligemed Bye- og Bygningsplaner, Veie, Grøfter, Markeskiel, Aaer, smaae Vandhuller m. v., kan ansees at indbegribe 47188 $\frac{2}{7}$ Tdr. af Agerland og Haardbunds-Eng, som alt kan dyrkes til Korn-
Sæd.

Fugelse-Herred, beliggende i Nalholms Amt, og som indeholder af Skove, Søer, Moser, Ager, Eng, Bye- og Bygningsplaner, Veie, Aaer, Grøfter, Markeskiel m. v. 56458 Tdr. Land, hvoraf de 46616 Tdr. Land indbefatte Agerland og Haardbunds-Eng, tilligemed Bye- og Bygningsplaner, Veie m. v., befindes efter lige Beregningsmaade at indeholde 44285 $\frac{1}{7}$ Tdr. Agerland og Haardbunds-Eng, som kan bruges til Pleiland, saa at hele Nalholms Amt indbefatter af Agerland og Haardbunds-Eng, som kan dyrkes til Korn-
Sæd, 91473 $\frac{3}{7}$ Tdr. Land.

Sønder-

Sønder-Herred udi Haldsted Klosters Amt, som indeholder af Skove, Søer, Moser, Agerland, Haardbunds-Eng, Bye- og Bygningsplaner, Aaer, smaae Vandstader, Grøfter, Markeskuel, Veie m. v., i alt 45249 Tdr. Land, hvoraf de 36206 Tdr. Land udgiøre Agerland og Haardbunds-Eng med Bye- og Bygningsplaner, Aaer m. v., kan paa lige Maade beregnes at indeholde, af Agerland og Haardbunds-Eng $34395\frac{7}{10}$ Tdr. Land, som kan dyrkes til Kornsaad.

Norre-Herred i Haldsted Klosters Amt indeholder af Skove, Søer, Moser, Agerland, Haardbunds-Eng, Bye- og Bygningsplaner, Aaer, smaae Vandstader, Grøfter, Markeskuel, Veie m. v., i alt 40752 Tdr. Land, deraf udgiøre de 36950 Tdr. alt Agerland, Haardbunds-Eng, Bye- og Bygningsplaner, Aaer, smaae Vandstader, Grøfter, Markeskuel, Veie m. v., hvoraf $35102\frac{1}{2}$ Tdr. Land beregnes at udgiøre alt Agerland og Haardbunds-Eng, som kan bringes under Ploven i bemeldte Herred. Hele Haldsted Klosters Amt indeholder altsaa, af Agerland og Haardbunds-Eng i alt $69498\frac{1}{2}$ Tdr. Land, som kan bruges til Kornsaad.

Da Falster med underliggende Øer indeholder af Agerland og Haardbunds-Eng, tilligemed Bye- og Bygningsplaner, Aaer, smaae Vandstader, Grøfter, Markeskuel og Veie m. v. 63441 geometriske Tdr. Land, saa sluttes, efter den forhen brugte Beregningsmaade, at det egentlige Agerland og Haardbunds-Eng, som enten allerede er bragt under Ploven, eller efter Udskiftningen kan ventes at blive dyrket, udgiør det Antal 60269 Tønder Land.

Paa lige Maade udfindes ved Beregning, at Norre-Herred paa Nykøbings Amt i Falster indeholder af Agerland og Haardbunds-Eng, naar Bye- og Bygningsplaner, samt smaae Vandstader, Grøfter, Veie m. v. fraregnes, 28039 Tdr. Land; Og det andet Herred udi Falster, nemlig Sønder-Herred, som tillige indbefatter Hasseløe og øvrige Holme, indeholder efter lige Beregningsmaade 32230 Tdr. Land, som kan bruges til Agerdyrking.

Af den udi Aaret 1690 sluttede Landmaalings Matrikul, der udviser og forklarer, saavel det frie og beneficerede, som det ufrie og contribuerende nye Matrikuls Hartkorn udi Lolland og Falster, vides at Aalholms og Marieboe Klosters Amt, som indbefatter Mussø og Fugelsø-Herreder, tilligemed Øerne

Feise, Fæmø og Afsø, er tilsammen beregnet til 12146 Tdr. nye Landmaalinges-Matrikuls Hartkorn. Haldsted Klosters Amt, som indbefatter Sønder- og Nørre-Herreder, er beregnet til 9441 Tdr. Hartkorn, selgeligen hele Lolland (Feise, Fæmø og Afsø, samt øvrigt smaae Øer indberegne) tilsammen beregnet til nye Matrikuls Hartkorn 21587 Tønder. Falster er beregnet i alt for Nykøbings Amt 8506 Tdr. Hartkorn, deraf ere de 3967 Tdr. Hartkorn Sønder-Herreds, og de 4539 Tdr. Nørre-Herreds Hartkorn.

Anmærkn. Omendskönt Landmaalinges Matrikulen henfører Øerne Feise, Fæmø og Afsø under Falster, saa har jeg desuagtet henregnet dem under Lolland, deels fordi de ligge Lolland nærmest, deels og paa Grund af, at Herredernes geistlige Inddeling, indbefatter disse Øer under Lolland, nemlig til Fugelse-Herred.

Anmærkn. Ved det benævnte nye Matrikuls Hartkorn forstaaes ei det skatfkyldende Hartkorn alene, men alt det Hartkorn, hvortil der ved Matrikul-Landmaalingen i Slutningen af forrige Aarhundrede er maalt og beregnet behørig Jord, af Ager, Eng, Skov og Græsning, efter foregaaende speciel Taxation, hvorunder altsaa indbefattes saavel de contribuerende Jorder, som og de beneficerede samt Kjøbstæds Jorder, saavelsom og de Jorder, der henhøre under frie Hovedgaards og Sædegaards Taxt.

Ved Hielp af anførte kan man da beregne, hvor mange Tønder Agerland og Haardbunds-Eng der overhovedet i Durksnit kan henregnes til hver Tønde Hartkorn i Lolland og Falster, saavelsom i hvert Amt. Da Nalholms og Marieboe Klosters Amt (hvorunder tillige indbefattes Feise, Fæmø og Afsø) i Lolland indeholder 91473 Tdr. Land af Jorder, som ere brugbare til Agerdyrkning, men Amtets Hartkorn er 12146 Tdr., sluttes, at der til hver Tønde Hartkorn haves overhovedet $7\frac{1}{2}$ Td. Ploieland, og da Haldsted Klosters Amt i Lolland indeholder 69498 Tdr. Land af Jorder, som kan bruges til Agerdyrkning, og Amtet er beregnet til 9441 Tdr. Hartkorn, sluttes, at udi Amtet haves overhovedet $7\frac{1}{3}$ Td. Land til hver Td. Hartkorn. Da nu hele Lolland indeholder 160971 geometriske Tdr. Land, som ere brugbare til Agerdyrkning,

dyrkning, men hele Landets Hartkorn udgjør 21587 Edr., sluttet, at der i Lolland kan i Durksnit beregnes $7\frac{2}{3}$ Edr. Land af brugbart Agerland til hver Tønde Hartkorn.

Udi Falster paa Nykøbings Amt indeholder Nørre-Herred 28039 Edr. Land af brugbart Pløieland, men da Herredets Hartkorn er 4539 Edr., sluttet, at der til hver Edr. Hartkorn, i Durksnit beregnet, er $6\frac{8}{47}$ Edr. brugbart Agerland; og da Sønder-Herred paa Falster indeholder af Jorder, som kunne bruges til Agerdyrkning, 32230 Edr. Land, men hele Herredets Hartkorn er 3967 Edr., sluttet, at der til hver Tønde Hartkorn overhovedet kan beregnes $8\frac{4}{39}$ Edr. Land, som er brugeligt til Agerdyrkning. Følgelig, da hele Falster indeholder 60269 geometriske Tønder Land af Jorder, som kunne bruges til Agerdyrkning, men Landets samlede Hartkorn udgjør 8506 Edr., kan til hver Tønde Hartkorn i Falster beregnes i Durksnit $7\frac{7}{87}$ Edr. brugbart Pløieland.

Egeledes kan man og beregne, hvor mange Edr. Land, brugbare til Agerdyrkning, der kan regnes paa hver geographisk Kvadratmiil i hvert Amt, saavel udi Lolland som Falster. Da Aalholms og Marieboe Klosters Amt udi Lolland indeholder 13.0696 geographiske Kvadratmile, men den Andeel Jordsmønden deraf, som kan bringes under Ploven, er 91473 Edr. Land, sluttet, at der i Amtet kan regnes paa hver geographisk Kvadratmiil overhovedet 6998 Edr. Land, (en overflødigende Brøk uberegnet) som kan bruges til Agerdyrkning. Og da Haldsted Klosters Amt indeholder 8.5727 geographiske Kvadratmile, men de Jorder, som deraf kunne bruges til Pløieland, udgjøre som forhen beregnet, 69498 Edr. Land, sluttet, at for hver geographisk Kvadratmiil der paa Amtet haves overhovedet 8106 Edr. Land, som til Agerdyrkning kan benyttes (den overflødigende Brøk ligesom forhen uberegnet).

Falster, som indbefattes i Nykøbings Amt, indeholder 8.4161 geographiske Kvadratmile, eller 84430 Edr. Land, deraf ere 60269 Edr. Land deslige Jorder, som kunne bruges til Agerdyrkning, følgelig kan paa hver geographisk Kvadratmiil i Falster i Durksnit regnes 7161 Edr. Land, som kan bruges til Agerdyrkning.

Af foranstøttede Beregninger sluttet end videre, at Forholden mellem den til Agerdyrkning brugbare Jord, og den, som ei kan benyttes til Agerdyrkning, er udi Aalholms og Marieboe Klosters Amt som 91473 til 39642, eller næsten

som 7 til 3. Udi Haldsted Klosters Amt som 69498 til 16503, eller næsten som 13 til 3. I Durksnit udi hele Lolland som 160971 til 56145, eller næsten som 20 til 7. Udi Falster som 60269 til 24161, eller næsten som 5 til 2.

Ved Hielp af de geographiske og geometriske Beregninger over Lolland og Falster, kan man giere en temmelig nøie Beregning over det Antal Tønder Korn, der aarligen maae kunne avles paa disse Øer; i det ringeste vil jeg formode, at man skal komme det sandsfærdige Udslag nærmere, end som tilforn ved ongefærlig rund Beregning er bemærket udi Lettres sur le Dannemark, Pontoppidans Atlas og anført af Büsching, som opgiver, at Lolland indbringer aarligen 90000 Tdr. Hvede, 135000 Tdr. Byg, 40000 Tdr. Erter, 10000 Tdr. Rug og 20000 Tdr. Havre, foruden 100 Tpd. Hamp, saaledes i alt 295000 Tdr. Korn af alle Slags. Da Lolland, som forhen meldt, er beregnet at indeholde 160971 Tdr. Land, som kunne bruges til Kornsæd, og alene det halve deraf, nemlig 80485 Tdr. Land, kan efter den beste Dykningsmaade ansees at indbringe Kornafgrøde om Aaret, men deraf overhovedet ei kan regnes høiere end fem Fold efter Udsæden, slutes, at de 80485 Tdr. Kornland kan indbringe det Antal 321940 Tdr. Korn af alle Slags, efterat Sædekornet er fraregnet. Dette er endog det allerringeste, man kan beregne Lollands aarlige Kornafgrøde, thi naar man lægger Mærke til, at en god Tønde Bygs Udsæd behøver kuns 10000 Kvadratalne, imod at man ellers dertil har regnet 14000 Kvadratalne, eller en geometrisk Tønde Land, vil man af den Aarsag kunne ansee det halve af Lollands aarlige Kornafgrøde, nemlig Bygsædens Uøl, at beløbe sig til 225358 Tdr. Byg foruden de øvrige Kornsorter 160870 Tdr., saa man med Sikkerhed kan af hele Lolland, det ene Aar med det andet i Durksnit beregnes, overhovedet regne den aarlige Kornafgrøde til 400000 Tdr. af alle Slags.

Da Falster, saaledes som i foregaaende er forklaret, indbefatter 60269 Tdr. Land, som kunne bruges til Kornsæd, men deraf kuns det halve kan om Aaret være i Brug, eftersom den øvrige halve Deel maae hvile, slutes, at Falster indbringer den aarlige Kornafgrøde, som kan avles paa 30134 Tdr. Land, som, naar regnes fem Fold efter Udsæden, og Sædekornet fraregnes, indbringer aarligen 120536 Tdr. Korn af alle Slags. Dette er vist det allerringeste,

man

man kan beregne Falster Lands Kornafgrøde, da Arent Berntsen Bergen udi Danmarkes og Norgis frugtbare Herlighed 1656 melder dette, (som jeg selv maae tilstaae at have bemærket, da jeg for 14 Aar siden overalt overfarede det hele Land med de trigonometriske Observationer): "Af Frugtbarehed er Falster et af de beste under Dannemarks Krone, thi Sødejorden belangende, da er den overalt den beste og fedeste Jord, som giver overflødig af alle Slags Sød, nemlig Hvede, Rug, Bng, Havre, Erter, Bønner, Vikler og i nogen Maade Boghvede og Humle. I Synderlighed giver det rigeligen skion Hvede i saadan Mængde, at dette lille Land, tilligemed Lolland de omliggende tydske og andre Steder dermed bespiser, og have dog alligevel Indbyggerne til Landgilde og eget Behov nok." Saa kan man og uden Feiltagelse ansætte, at Kornsæden paa Falster-Land overhovedet giver 6 Fold i Afgrøde om Aaret; naar da Sædefornet fraregnes, vil man kunne skattere Falster-Lands aarlige Kornafgrøde til 150670 Tdr. Korn, hvoraf en meget anseelig Deel er Hvede. Lolland og Falster kan altsaa overhovedet indbringe aarligen tilsammen over 550670 Tdr. Korn af alle Slags.

Paa det at man kan blive oplyst om, hvad Forskiel der kan være mellem den Kornmængde, som et Land indbringer for nærværende Tid, og den, som det har indbragt aarligen for et hundrede Aar siden, har jeg gjort et Beregnings Forsøg med Falster. Efter de i Aaret 1683 over Falster foretagne Matriful-Landmaalings Forretninger, har jeg summeret alle Ugerlandenes Areal-Indhold for hvert Sogn især, for derefter at udfinde, hvor mange Kvadratalne, samt hvor mange Tønder Land Nykøbings Amt paa Falster, samt hvert Herred indeholder af Ugerland, eller Jorder, som i forrige Aarhundrede have været bragte under Ploven. Saa gierne, som jeg havde ønsket, at kunne have fuldbragt samme Arbeide over Lolland, maae jeg tilstaae, at det var mig alt for overlegen et Foretagende.

Efter Summering af Landmaalings-Protokollerne over Falster-Land, dets Nykøbings Amt indbefattende tvende Herreder, Sønder- og Nørre-Herred, befindes Areal-Indholdene i Kvadratalnemaal, af alt Ugerland, som hvert Sogn især har havt i Aaret 1683, efterfølgende.

Falster.

Nykiøbings Amt.

Nørre-Herred.

Sognenes Navne.	Sognenes Agerlands Areal-Indhold i Danske Kvadrat- Alne-Maal, efter Metric. Landmaalings Forretn. 1683.	
Lingsted Sogn	23,157,120	Kvadrat-Alne.
Ønslev Sogn	14,997,096	—
Stadager Sogn	11,777,319	—
Nørre-Kirkebye Sogn	11,679,116	—
Brarup Sogn	17,599,587	—
Kippinge Sogn	15,161,516	—
Baaelse Sogn	20,945,426	—
Nørre-Vedbye Sogn	26,612,930	—
Nørre-Alsløf Sogn	17,673,417	—
Torchildstrup Sogn	24,814,878	—
Gundsløf Sogn	28,197,086	—
Lillebrænde Sogn	9,788,485	—
Maglebrænde Sogn	12,526,396	—
Torchildstrup Sogn	13,823,011	—
Baagøe Sogn	10,664,245	—
Stubbekjøbing Sogn	8,763,742	—

Tilsammen 268,181,370 Kvadratalne. Nørre-Herred indeholder altsaa efter Landmaalings-Forretningerne 1683 af Agerland $19155\frac{11}{14}$ geometriske Tønder Land, hver beregnet til 14000 Qv. Al.

Sønder-Herred.

Sognenes Navne.	Sognenes Agerlands Areal-Indhold i Danske Kvadrat-Alne-Maal, efter Matric. Landmaalings Forretn. 1683.	
Nastrup Sogn	26,638,002	Kvadrat-Alne.
Horbøl Sogn	25,561,920	—
Falkesløf Sogn	10,773,234	—
Horebys Sogn	10,364,178	—
Karlebys Sogn	9,467,803	—
Nørre-Ørslef Sogn	12,356,401	—
Sønder-Kirkeby Sogn	8,144,537	—
Sønder-Alsløf Sogn	10,342,186	—
Østost Sogn	14,064,934	—
Jderstrup Sogn	39,968,648	—
Weggerløse Sogn	24,846,150	—
Schielby Sogn	17,958,234	—
Giedisby Sogn	10,793,775	—
Nyeliøbing Sogn	4,309,826	—

Tilsammen 225,589,826 Kvadratalne. Sønder-Herred i Falster indeholder altsaa efter Landmaalings-Forretningerne 1683 af Agerland 16113 $\frac{1}{2}$ geometriske Tønder Land.

Saaledes indeholder da hele Falster efter Landmaalings-Forretningerne 1683 af Agerland 35269 $\frac{2}{7}$ Tdr., som er al den Jord, der i det 17de Aarhundrede har været bragt under Ploven paa Falster-Land. Da det ved foranstaaede geographiske og geometriske Beregninger er bekræftet, at al den Haardbunds-Jord, som paa Falster efter Udskifning af Fælledskab kan bruges til Agerdyrkning, udgjør 60269 geometriske Tdr. Land, hvortil maae lægges de 1644 Tdr. Land, som Baagø indeholder af Jorder, som ere brugbare til Pleieland, men som ellers tilforn er bleven indberegnet med Møns Land, saa at Falster-Lands samtlige Jorder, som ere brugbare til Pleieland, Baagø indberegnet, udgjør 61913 Tdr. Land, sluttes, at der paa Falster har i forrige Aarhundrede været 26644 færre Tdr. Land i Brug til Agerdyrkning, end som kan
for

for nærværende Tid være brugbar, og, om endog de 61913 Tdr. Land ei endnu alle skulde være bragte unden Ploven, tør man dog gjøre sikker Regning paa, at de alle vilde blive anvendte til Kornavl, naar Jordfældeskab overalt er bleven ophævet paa hele Falster-Land, og Agerdyrkningen, samt Jordforbedringen har naaet sin fulde Flor. Hvor betydelig en Forskiel man da efter Jordfældeskabs Ophævelse paa Falster vil befinde mellem Landets Kornavl, og den Kornmængde, Landet har indbragt i forrige Aarhundrede, kan ligesom sluttes af anførte Beregninger, der endog give en Forvisning om, at Falster-Land, efterat Udskiftningen overalt er bleven fuldført, og Agerdyrkningen er kommen i sin ordentlige Drist, vil kunne indbringe dobbelt saa stor Mængde Kornvarer, som Landet tilforn har frembragt i Slutningen af forrige Aarhundrede; og naar man kan vente saa stor og mærkelig Frugt af Jordfældeskabs Ophævelse og en forbedret Agerdyrkning i Falster, som formedelt sin Jordgrunds Frugtbarhed har fremfor andre Danske Øer og Provincer været vel dyrket fra de ældste Tider af, hvor meget større Fordeel vil Fældeskabs Ophævelse da ei foraaarsage i andre Egne af Danmark, som hidindtil ere mindre dyrkede?

For at kunne gjøre en endnu mere speciel Sammenligning mellem Udslagene af de geographiske Carter, saavelsom af Landmaalings Archivets Protocoler, har jeg end videre efter de i Aaret 1683 forfattede Matricul-Landmaalings Forretninger, beregnet Agerlandets Indhold paa Feise, Fæmøe og Afsøe. Paa Feise-Land og Sogn, hvorunder tillige indbefattes Veirøe-Land, har der i Aaret 1683 været 1950 Tdr. Agerland, paa Fæmøe 1069 Tdr., paa Afsøe 307 Tdr. Agerland, hver Tønde, som forhen, beregnet til 14000 Kvadrat-alne. Derimod sluttes af den geographiske Opmaalning, at paa Feise (Veirøe dermed indberegnet) er, naar 5 pro Cent fraregnes, 2583 Tdr. Agerland. Paa Fæmøe er der 1655 Tdr., paa Afsøe (indberegnet Lilleøe og Lindholm) er der 386 Tdr. Agerland og Haardbunds-Eng. Følgelig er der paa Feise tilligemed Veirøe for nærværende Tid 633 flere til Agerdyrkning brugbare Tønder Land, end som der har været beregnet i Slutningen af forrige Aarhundrede. Paa Fæmøe 586 flere Tønder Land, og paa Afsøe tilligemed Lilleøe og Lindholm 79 flere Tønder Land, som kunne bruges til Agerland, men som i Matricul-Landmaalingstiden er ansat og taxeret, enten til Græs-

nings

nings eller Høebierings Jorder, og for 100 Aar siden ei have været brugte til Agerdyrking.

Da der i Almindelighed regnes $2\frac{1}{2}$ Tønde deels Hvede, Rug og Breg, til at aarligen brødføde en fuldvoksen Landarbejder, kan man ved Hielp af foranførte beregne, hvor mange Arbeidsfolk der kunne brødfødes af Lollands og Falsters Kornafgrøde. Som forhen meldt, er Lollands aarlige Kornafgrøde 400000 Tdr. Korn af alle Slags, naar man da anseer $\frac{1}{3}$ Deel deraf at være Havre, og det øvrige at være Brødkorn, giver Lollands Kornafgrøde aarligen 266667 Tdr. Korn, som er tilstrækkelig til aarligt Brødkorn for 106666 Mennesker. Og da Falster-Lands aarlige Kornafgrøde er 150670 Tdr. Korn, saa, naar $\frac{1}{3}$ Deel deraf ansees at være Havre, men det øvrige Brødkorn, kan Falster brødføde 40178 Mennesker; og da Kornafgrøden er alene beregnet af den halve Deel af Lollands, saavelsom Falsters Agerland, men den øvrige halve Deel ansees hvilende til Græsning og Høebiering, kan man med temmelig Sikkerhed slutte, at Lolland kunde føde og aarligen underholde 106666 Indvaanere, og Falster 40178, naar begge Landes Jordafgrøde forblev i Landene til Indbyggernes egen Føde og aarlige Fortæring.

Paa det at man skal kunne udfinde, hvor mange flere Mennesker der i Lolland og Falster kunde kornfødes, end som for nærværende Tid behøve disse Der, maae jeg forsøge paa, at efter en rimelig Beregning af Fødtes og Dødes Antal bestemme disse Ders rimelige Folketal. Hertil har jeg fire Aars fuldstændige Lister paa Fødtes og Dødes Antal, nemlig for Aarene 1783. 84. 85. 86.

Lolland.

Falster.

Aar	Copuleredel	Fødte	Døde	Aar	Copuleredel	Fødte	Døde
1783	338 Par	1136	905	1783	130 Par	465	366
1784	343 —	987	1087	1784	104 —	451	448
1785	337 —	1115	1040	1785	166 —	422	397
1786	326 —	1116	1096	1786	139 —	452	447

For heraf at beregne Folketallet i Lolland og Falster, maae jeg bemærke, at for saavidt Lolland angaaer, er Anmeldelsen af Fødtes og Dødes Antal for Aaret 1785 efter al Rimelighed den rigtigste og paalideligste, hvoraf Folketallet ved Beregning kan slutes, thi for Aaret 1783 befindes Forskiellen mellem Fødte og Døde at give alt for stort et Overskud af Fødte, og for Aarene 1784 og 1786 ere alt for mange flere døde end fødte, hvilke slutteligen maae have været et Slags epidemiske Aar, hvorefter man ingenlunde kan giøre nogen sikker Beregning over Folkemængden. Aaret 1785 giver derimod den meest regelmæssige Forhold mellem Fødtes og Dødes Antal, hvori hverken de Fødtes Antal for meget overgaaer de Dødes, ei heller kan ansees for et almindelig Sygdoms Aar, eftersom der ere flere fødte end døde. Da Lolland i Aaret 1785 har havt 1115 Fødte, og man efter dette Lands politiske Frugtbarhed, eller den Forhold, som kan have Sted mellem aarlig Fødtes Antal og hele Folketallet, kan antage, at 1 af 31 aarligen bidrager til Folkemængdens Formærelse, imod at man ellers i Dansk Holsteen regner 1 af 29; slutes, Lollands rimelige Folketal at være 34565 Siæle. Da Lolland er en af de usundeste Egne i Danmark, hvor en stor Deel af Folkemængden er meget svagelig, kan man ei, som sædvanligen, regne, at 1 aarligen døer af hver 36 af Folkemængden, men maae efter al Rimelighed antage, at 1 døer af hver 33, en Proportion, som jeg har bemærket, at gemeensligen holde Stik i de svagelige Egne. Udi Aaret 1785 er de Dødes Antal i Lolland 1040 Mennesker, selgeligen slutes deraf, det rimelige Folketal i Lolland at være 34320 Siæle; naar man da af dette Tal 34320 og forhen beregnede Tal 34565 tager et Middeltal efter den af Wargentins brugte Beregningsmaade, slutes, at Lollands rimelige Folketal har i Aaret 1785 været 34442 Siæle. Rigtigheden af dette Udslag bekræftes endog deraf, at det befindes temmelig nøie at stemme overeens med den Sætning, at der overhovedet copuleres aarligen eet Par af 106, eller 1 af hver 53 af hele Landets Folkemængde. Noget Tid efter at jeg havde giort denne Beregning, fandt jeg udi de Berlingske Tidender for Novbr. 1787 Folketallet for Lolland at være 34346 Mennesker, hvormed mine Beregninger ere saa nøie overeenstemmende, som i det Slags Beregninger kan ventes.

Anmærkn. Jeg maae ei lade ubemærket, at udi forberemte Berlingske Tidender ere tilføiede adskillige Tal-Bestemmelse, Lolland angaaende, hvis

Urigtig-

Urigtighed falder alt for viensynlig, f. E. at Lollands geographiske Indhold er 12 Kvadratmile, da det derimod efter Beregning indeholder over $21\frac{1}{2}$ geographiske Kvadratmile, eller 21.6423 geographiske Kvadratmile. Landets Hartkorn anføres at være 41089 Tdr. 6 Skpr. 2 Alb., men alle de Jorder, som paa Lolland tilligemed Verne Feise, Fæmøe og Afsee ere efter den i Aaret 1683 foretagne Matriful-Landmaalings Forretning beregnede til Hartkorn, indbefattes i alt under 21587 Tdr Hartkorn af Ager- Eng- Græsning- og Skovskold, hvorunder er indbegreben saavel fri Hovedgaardes Hartkorn som beneficeret, samt ufri eller contribuerende Hartkorn.

Udi Falster er i Aaret 1785 de Fødtes Antal 422 og de Dødes 397, regner man da, som forhen, at i af 31 har bidraget til Folketallets Forøgelse, og at 1 er død af hver 33, faaes derefter følgende tvende Udslag, nemlig 13082 og 13101, som komme hinanden temmelig nær, saa at Middeltallet deraf, nemlig 13091 kan regnes at være det rimeligste Folketal paa Falster i Aaret 1785. Og da der ei befindes saa uregelmæssig Forhold mellem Fødes og Dødes Antal, kan det være tilladt, at tage et Middeltal af de fire Aars Fødte og Døde paa Falster, som giver 447 Fødte og 414 Døde, hvoraf som forhen beregnes tvende Udslag, nemlig 13857 og 13662, hvoraf Middeltallet giver 13759, som kan ansees for det allerrimeligste Antal af Folkemængden i Falster. Jeg vil altsaa, paa Grund af alt foransførte, ansee Falsters hele Folkemængde at være 13700 Sieler, og Lollands 34400.

Anmærkn. Omendsskiont det er en almindelig Maade, som alle politiske Regnemestere have brugt, at beregne Folkemængden efter et Middeltal af Fødte og Døde for en Række af mange foregaaende Aar, og det endog har været anseet, at Udslaget skulde blive des sikrere, jo flere Aars Fødte og Døde man havde, for deraf at bestemme et Middeltal, saa kan jeg dog ikke undlade at bemærke, at den Maade ikke er den rigtigste, eftersom Folkemængden aarligen tiltager, og det derfor var sikrere, at beregne Folketallet af hvert Aars Liste især; da man kunde dertil vælge de Aars Fødte og Døde, hvis Antal efter rimeligst Gissning maatte ansees at være paalideligst, og ved at med hinanden sammenligne de derefter beregnede

Udslag af Folketallet for hvert Aar især, skulde man have en Prøve paa, hvilke af dem man kunde vælge som de rigtigste og paalideligste, samt hvilke der med størst Grund burde forbigaaes, saasom der, naar undtages de epidemiske Aar, de nemlig, da man erfarer, at der ere flere døde end fødte, vil altid findes en saadan aarlig Tilvært af Folkemængde, der har et Slags regelmæssig stadig Forhold til hele Folketallet, samt Antallet af Aarene, hvori Folkemængden tiltager.

Da det er ved Beregning beviist, at Lollands Kornafgrøde kan, efterat Jordfælleffskab overalt ved Udskiftning er ophævet, blive tilstrækkelig til at aarligen brødføde 106666 Mennesker, eller som jeg vil ansætte for 106600, men Landets Folketal, som forhen meldt, er 34400 Sieler, sluttes, at Lolland kan brødføde over tre gange saa mange Mennesker, som for nærværende Tid leve i Landet. Og da det ligeledes i foregaaende er ved Beregning udfundet, at Falster-Land kan brødføde 40178 Mennesker, men dets Folketal er 13700 Mennesker, sluttes, at Falster kan næsten brødføde, tre gange saa mange Mennesker, som der for nærværende Tid leve i Landet.

Ved Hielp af foranfærtte Beregninger kan man og udfinde, hvor mange Tønder Land af Agerland og Haardbunds-Eng der ere til hvert Menneske overhovedet, saavel i Lolland som Falster. Da Lollands Agerland og Haardbunds-Eng udgjør efter foregaaende Beregning 160971 geometriske Tønder Land, men Landets Folketal er beregnet at være 34400 Mennesker, sluttes, at der til hvert Menneske i Lolland er overhovedet $4\frac{2}{3}\frac{3}{4}\frac{37}{60}$, eller lidet over halvfemte geometriske Tdr. Land af Agerland og Haardbunds-Eng. Paa lige Maade sluttes, at da Falster indholder 60269 geometriske Tdr. Land, som ere brugbare til Agerdyrking, men Landets Folkemængde beløber sig til 13700 Mennesker, saa indbefatter Landet overhovedet til hvert Menneske paa det nærmeste $4\frac{2}{3}$ Tdr. Land, som kan bruges til Kornfød. Lolland og Falster har selgeligen i Durksnit til hver Familie 20 geometriske Tønder Land af Jorder, der ere brugbare til Agerdyrking; naar man herved tillige lægger Mærke til, at en stor Mængde af Landets Indbyggere blive at ansee udenfor Agerdyrknings-Classen, ei alene den svage Classe af Folkemængden, nemlig Børn under 15 Aar og gamle Folk over 65 Aar, som skatteres at udgjøre den 6te Deel af Sieler

Sielenes Antal, men endog Skrobelige og Banskere, samt andre, som ere beskæftigede med Slige til Landets Fornødenheder udfordrende Forretninger, som ere udenfor Agerdyrkningen, vil man ikke kunne nægte, at Lolland og Falster have saa Jordbearbejdere i Forhold til de Jordsmons Størrelse, som paa disse Lande kunne dyrkes.

Foransførte Beregninger veilede ligeledes til at udfinde, hvor megen Skovplan der er overhovedet til hvert Menneske, saavel som til hver Familie i hele Lolland og Falster, samt hvor mange Favne Brænde man derefter aarlig kan regne for Bestandighed til hvert Jldsted paa disse Øer. Da hele Skovstrækningen i Lolland, som forhen beregnet, udgjør 41720 geometriske Tdr. Land, men Lollands Folketal er 34400 Mennesker, slutes, at der for hvert Menneske overhovedet kan regnes 1. 212, eller lidet over $1\frac{1}{2}$ geometriske Tdr. Lands Skovstrækning, og naar der regnes 4 Mennesker til hver Familie, eller eet Jldsted overhovedet for hver 4 Mennesker, kan i Lolland for hver Familie eller til hvert Jldsteds fornødne Træbrændsel have 4. 85, eller $4\frac{1}{2}$ geometriske Tdr. Lands Skovstrækning, der er selgeligen dobbelt saa megen Skovplan til hver Familie overhovedet i Lolland, som der er til hver Familie i Dyrksnit udi Sjælland. Da en fuldkommen Bøg udfordrer en Plads af 110 Danske Quadratalnes Indhold, saa kan paa en Tønde Land eller 14000 Quadratalne groe 127 fuldvoorne Bøge. Omendskjønt jeg udi min forrige Afhandling, Sjællands geographiske og geometriske Beregning angaaende, har antaget til Grundmaal for Skovbrændselets Udregning, at en fuldkommen Bøg skulde i 180 Aar overhovedet kunne indbringe 6 Favne Brænde, hvilket i Dyrksnit neppe vil erfares, med mindre man derunder tillige indberegner al Underkoven, som aarlig groer rundt omkring Bøgen paa bemeldte 110 Quadratalnes Jordoverflade, vil jeg i Overeenstemmelse med de nyere Forsøg, som mig siden ere blevene bekjendte, antage, at et Bøgetræ kan overhovedet i 100 Aar naae den Størrelse og Vægt, at samme med Top og alt kan udgjøre $2\frac{1}{2}$ Favne Brænde, saa at en geometrisk Tønde Land kan derefter beregnes at indbringe aarlig 3. 17 Favne Bøgebrænde, foruden Underkoven, som opgroer aarlig omkring hver Bøg paa hver 110 Quadratalne; hvoraf slutes, at naar Lollands hele Skovstrækning bestod overalt af Bøgeskov, blev der overhovedet til hvert Jldsted i Lolland aarlig 15 Favne Brænde. Desforuden har Lolland en Strækning

af 3158 Tdr. Moseland; naar den tiende Deel heraf regnes uduelig til Tørvesskier, kan man ansætte Lollands Tørvesskiersstrækning til 2843 geometriske Tdr. Land, selgeligen er der overhovedet til hvert Jldsted i Lolland en Strækning af 2 Skiepper $2\frac{1}{2}$ Fierdinglar Tørvesskiers Jord, som er kuns lidet mindre, end som ved Beregning er udfundet, at i Durksnit svare til Siælland, som har overhovedet $2\frac{2}{3}$ Skiepper Land af Tørvesskiers Jord til hver Familie eller hvert Jldsted (*).

For Falster kan man gjøre en ligedan Beregning, da hele Skovstrækningen paa Falster indeholder 18375 geometriske Tdr. Land, men Falster-Lands Folketal er 13700 Mennecker, og selgeligen Familiernes eller Jldstedernes Antal kan regnes at være 3425, sluttet paa lige Maade, som forhen, at der for hvert Mennecke paa Falster kan overhovedet regnes 1. 34, eller $1\frac{7}{8}$ geometriske Tdr. Lands Skovplan, og selgeligen til hver Familie eller hvert Jldsted 5. 36, eller $5\frac{2}{3}$ geometriske Tdr. Land, altsaa er der mere end dobbelt saa megen Skovstrækning i Falster til hver Familie, som der er i Siælland, og da 2 til 3 geometriske Tdr. Lands Skovplan regnes at være det høieste, som behøves til at frembringe den for en Bondegaards Familie fornødne aarlige Brændsel, sluttet, at Falster saavelsom Lolland haver meget mere Jord til Skovland, end som i det Hele udkræves til aarlig fornøden Brændsel; dog maae jeg herved tillige bemærke, at, da den geographiske Opmaaling begyndte i Lolland og Falster 1771, kan der siden den Tid i de forløbne 17 Aar være megen Skovjord opryddet i Lolland og Falster til Agerbrug, som i den Tid den geographiske Landmaaling gif for sig, kan have været begroet med Skov. I øvrigt kan dog denne Beregning give enhver, som i Lolland eller Falster er Eier af meget stort Jordegods, Anledning til, at speciel bemærke, hvad Stræknings Overflade Skovlandet derpaa indbefatter, og derefter aspasse, at der hverken skal være for meget eller for lidet Jord i Brug til Skov. Da, som forhen meldt, haves $5\frac{2}{3}$ geometriske Tdr. Skovland til hver Familie i Falster, sluttet, at der til hver Familie aarligen kan haves 17 Favne Brænde, saastremt Falster-Lands Skovplan, saaledes som den befandtes Aar 1771 til 1776, overalt er begro-

(*) Som en Trykfeil i min Afhandling om Siøllands geographiske og geometriske Beregning, maae jeg anmærke, at i Stedet for $\frac{2}{3}$ Skpr. Tørvesskiers Land skal staae $2\frac{2}{3}$, ligesom strax i foregaaende findes nævnet.

begroet med Bøgeskov, og hver geometrisk Tønde Skovland vedligeholdes og opelkes saaledes, at den kan i Durksnit frembringe 127 fuldvorne Bøge i en Tid af 100 Aar.

Efter foransførte Beregning indeholder Falster 2332 geometriske Tdr. Moseland, naar deraf den tiende Deel ansees udnygtig, bliver Falsters hele Moselands Strækning næsten af 2100 geometriske Tdr. Lands Indhold, selgeligen bliver der for hver Familie paa Falster overhovedet 1 Skp. og $\frac{12}{13}$ Fkr. Løveffiers Land.

Saaledes har jeg da for dette lærde Selskab udviklet de Stats- og Landøkonomiske Slutninger og Beregninger, som jeg har kunnet udlede af det over Lolland og Falster i Kobber stukne geographiske Carte, der er affstukken efter Landmaaler Skankes i Aaret 1776 reentegnede Carte, som i en öte Deels formindsket Maalestof forestiller alt, hvad der paa de geographiske Landmaalerses Opmaalings Carter over Lolland og Falster findes affattet, hvis Affætning i formindsket Maalestof tillige er grundet paa de trigonometriske Beregninger, der ere bestemte efter de af den trigonometriske Observateur, ved Hielp af Cestroms store geographiske Kikkert Instrument iagttagne Vinkler, som saa fint kan derved bestemmes, at en Vinkel, hvilken som helst, i en spidsvinklet Triangel, hvis trende Hjørnepunkter ligge i 2 til 3 Miles Afstand fra hinanden, kan efter den Næiagtighedsgrad, som Instrumentets Natur tillader, ei være større Feil underkastet end 5''; og naar Triangel-Rækkerne vedligeholdes med alle de Forsigtighedsregler, som Kunsten tillader, kan man, uagtet der endog indløbe Hindringer eller saa kaldte vexationes practicae, frembringe den trigonometriske Affætning med den Rigtighed, at der for hver Triangel eller i hver 2 til 3 Miles Afstand ei kan regnes over 1 til 2 Alnes Uvisshed, hvilke som oftest uundgaaelige Feil dog i en Række af sammenhængende Triangler hændelsevis kunne for den største Deel have hinanden, eftersom de kunne paa nogle Steder være ligesaa meget formindskende, som de paa andre Steder have været forøgende, saa at Subtraktionen i Fremgangen hæver Additionen, og Udslagene af de for hele Triangel-Rækker summerende Feil desarsag kan ved Slutningen blive ganske ubetydelig. Erfaring, som er det sikreste Overbeviisningsmiddel, har lært mig, hvor ubetydelig den sidste Feil kan blive, ved en i mange Miles Omkreds fortsat trigonometrisk Affætning med forbenævnte Cestroms store

store geographiske Cirkel. Da jeg fra de ubi Stælland ved trigonometriske Beregninger bestemte Stationspunkter havde fuldført Triangel-Rækkernes trigonometriske Affatning over Sprogø, den nordre Kant af Langeland, over Laasinge, Østen og Sønden omkring ved Fyens Strandkyster, samt Vester paa Landet, og endt Nordvest paa Fyens Land med dobbelte Rækker af observerte Triangler, fik jeg en paalidelig Bekræftelse paa, at man kan frembringe Rækker af Triangler saa nøiagtigen affattede i en Fremgang af 15 Mile, at den summariske Feil eller Uvished i det Hele ei skal kunne beløbe sig over 8 til 10 Alne. En Nøiagtighedsgrad, der for en Geometer kan ei andet end være et fornøieligt Beviis paa den ypperlige Overeenstemmelse, der virkeligen er mellem Calcul og Praxis.

Til Slutning anseer jeg det ikke upassende, at tilføie en Forklaring over hvad hver især af Selskabets geographiske Landmaalere har affattet af Lolland og Falster, hvad Aar deres Opmaalings-Conceptarter ere affattede, og hvor mange geographiske Kvadratmile, samt 10000de Dele af samme hver især har optaget.

Lolland.

Derover ere affattede 5 geographiske Opmaalings-arter.

- 1) Over en Part af Aalholms Amt, Muffe-Herred, er af mig forfattet i Aaret 1771. Indeholdende 5. 9942 geographiske Kvadratmile.
- 2) Over en Part af Aalholms Amt, Muffe- og Fugelse-Herreder, er af Hans Skanke forfattet i Aaret 1772, indeholdende 4. 5808 geographiske Kvadratmile.
- 3) Over Nørre-Herred og en Part af Sønder-Herred i Haldsted Klosters Amt, er af Hans Skanke forfattet i Aaret 1773, indeholdende 5. 1304 geographiske Kvadratmile.
- 4) Over en Part af Sønder-Herred i Haldsted Klosters Amt og Fugelse-Herred i Aalholms Amt, er af Søren Bruun forfattet i Aaret 1773, indeholdende 4. 3263 geographiske Kvadratmile.
- 5) Over den resterende Part af Fugelse- og Sønder-Herreder, forfattet i Aaret 1774 af Hans Skanke, indeholdende 1. 6106 geographiske Kvadratmile.

Falster, tilligemed Baagøe.

Derover ere affattede 3 geographiske Opmaalings-Carter.

1) Over Nørre-Herred udi Nykøbings Amt, er forfattet i Aaret 1772 af Svend Andreas Heidemark, indeholdende 4. 4943 geographiske Kvadratmile.

2) Over en Deel af Sønder-Herred i Nykøbings Amt, er forfattet i Aaret 1773 af Svend Andreas Heidemark, indeholdende 3. 1114 geographiske Kvadratmile.

3) Over det resterende Stykke af Sønder-Herred paa Falster, forfattet i Aaret 1774 af Hans Skanke, indeholdende 1. 0118 geographiske Kvadratmile.

